

Vyhodnotenie konzultácie k regulačnému sandboxu

September 2020

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska

Kontakt

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1 813 25 Bratislava
info@nbs.sk

Elektronická verzia

www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/Fintech/regulacny-sandbox-vyhodnotenie.pdf

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja.

Obsah

Zoznam grafov	4
Úvod.....	5
1 Zhrnutie výsledkov konzultácie	6
2 Prehľad odpovedí na položené otázky	10
2.1 Princípy regulačného sandboxu	10
2.2 Fungovanie regulačného sandbou.....	20
2.3 Alternatívy k regulačnému sandboxu	29
2.4 Bariéry zavádzania inovácií a námety na zlepšenie.....	29
3 Ďalší postup.....	32

Zoznam grafov

Graf 1	Má byť cieľom regulačného sandboxu NBS testovanie konkrétnej technológie?.....	12
Graf 2	Má byť sandbox orientovaný na testovanie technológií používaných pri poskytovaní finančných služieb vo všeobecnosti?	13
Graf 3	Pomohlo by Vám pri vývoji Vašej finančnej inovácie testovanie na špecifických dátach v rámci iných druhov sandboxu, ako je popísané v podkapitole 1.5?.....	18
Graf 4	Považujete okruh potenciálnych účastníkov regulačného sandboxu a základnú podmienku ich účasti, ako sú uvedené v podkapitole 2.2 (Účastníci regulačného sandboxu) za vhodné a dostatočné?.....	21
Graf 5	Mal by regulačný sandbox slúžiť aj pre nedohliadané subjekty, napríklad pre poskytovateľov služieb súvisiacich s kryptoaktívami?.....	22
Graf 6	Ak by ste mali záujem o vstup do regulačného sandboxu, do akej úrovne a okruhu účastníkov by ste sa zaradili podľa členenie uvedeného v Tabuľke 1 (Bližší popis účastníkov regulačného sandboxu)?.....	23
Graf 7	Považujete nástroje regulačného sandboxu, ktoré sú uvedené v podkapitole 3.1 (Nástroje regulačného sandboxu) za praktické? 24	
Graf 8	Ktorý z dvoch variantov časového ohraničenia, ktoré sú popísané v podkapitole 3.2 (Časové ohraničenie) považujete za vhodnejší pre regulačný sandbox NBS?.....	25
Graf 9	Považujete lehotu na testovanie maximálne 6 mesiacov s možným predĺžením o ďalších maximálne 6 mesiacov za dostatočnú?	26
Graf 10	Mal by regulačný sandbox NBS umožňovať komunikáciu aj v anglickom jazyku?	27
Graf 11	Využili by ste možnosť komunikácie v anglickom jazyku?	27
Graf 12	Mali by ste záujem o účasť v regulačnom sandbexe?	28
Graf 13	Považujete niektorú z alternatív opísaných v kapitole 4 (Alternatívy k regulačnému sandboxu) za prínosnejšiu ako regulačný sandbox NBS?.....	29

Úvod

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“) a Centrum pre finančné inovácie Ministerstva financií (ďalej len „CFI“) sa aktívne snažia napomôcť rozvoju inovácií v rámci slovenského finančného sektoru. Za týmto účelom bol v apríli 2019 spustený Inovačný hub NBS. Za prvý rok činnosti kontaktovali NBS prostredníctvom Inovačného hubu desiatky spoločností. Zapojené subjekty dostali vďaka Inovačnému hubu odpovede na otázky týkajúce sa regulácie a NBS získala lepší prehľad o fungovaní inovatívnych spoločností na slovenskom finančnom trhu.

V rámci Inovačného hubu sa viackrát objavili podnety, ktoré sa nedali komplexne vyriešiť jednorazovým stretnutím či jednoduchou písomnou odpoveďou. Riešením pre tieto podnety by však mohol byť regulačný sandbox. Tento nástroj na podporu inovácií využíva stále viac zahraničných orgánov dohľadu nad finančným trhom. Regulačný sandbox je prostredie, ktoré umožňuje testovať inovatívne finančné produkty, služby a obchodné modely v súlade s plánom testovania schváleným orgánom dohľadu. Zapojený subjekt môže vďaka úzkej spolupráci s orgánom dohľadu získať právnu istotu, že jeho inovatívne riešenie je v súlade reguláciou. Orgán dohľadu sa môže prostredníctvom regulačného sandboxu detailne oboznámiť s jednotlivými inovatívnymi finančnými produktmi, službami a obchodnými modelmi.

Situácia na finančnom trhu je však v každom štáte rozdielna a z tohto dôvodu sa aj riešenia na podporu rozvoja inovácií značne líšia. Do hľadania vhodného riešenia pre slovenský finančný trh prizvali NBS a CFI aj verejnosť. Na tento účel využili konzultáciu, ktorej cieľom bolo zistiť názor verejnosti na to, či existuje dopyt po vytvorení regulačného sandboxu, prípadne niektorej z jeho alternatív v rámci SR, a ako regulačný sandbox, čo najvhodnejšie nastaviť. Podkladom ku konzultácii bol materiál, kde NBS a CFI predstavili svoju základnú predstavu o fungovaní regulačného sandboxu. Konzultácia prebiehala od 22.6.2020 do 5.8.2020 a celkovo sa do nej zapojilo 20 respondentov, ktorí odpovedali na vyše tridsať otázok. Medzi respondentmi sa nachádzali dohľadané aj nedohľadané subjekty, asociácie ako aj fyzické osoby nezastupujúce konkrétny subjekt.

1 Zhrnutie výsledkov konzultácie

Na základe položených otázok možno konzultáciu rozdeliť na štyri základné okruhy:

1. Dopyt po regulačnom sandboxe
2. Všeobecné nastavenie regulačného sandboxu
3. Konkrétne fungovanie regulačného sandboxu
4. Alternatívy k regulačnému sandboxu

Dopyt po regulačnom sandboxe

Primárnym cieľom konzultácie bolo zistiť, či existuje na slovenskom finančnom trhu dopyt po vytvorení regulačného sandboxu. Z 20 respondentov, ktorí sa zapojili do konzultácie prejavilo záujem o účasť v regulačnom sandboxe 16 subjektov. Väčšinu z nich tvorili nedohliadané subjekty. Vzhľadom na to, že medzi respondentmi boli viaceré asociácie, advokátske kancelárie a fyzické osoby nezastupujúce konkrétny subjekt, môžeme na základe výsledkov konzultácie konštatovať iba to, že na slovenskom trhu existuje dopyt po regulačnom sandboxe, ale nevieme posúdiť, aký veľký je tento dopyt a koľko subjektov by reálne zvažovalo vstúpiť do regulačného sandboxu.

Princípy regulačného sandboxu

Respondenti odporúčali, aby sa regulačný sandbox NBS inšpiroval fungovaním zahraničných regulačných sandboxov ako aj celkovým prístupom k inováciám zo strany orgánov dohľadu v Litve, Spojenom kráľovstve, Nemecku, Dánsku, Holandsku, Poľsku, Estónsku, Francúzsku, Lichtenštajnsku a Luxembursku. Regulačný sandbox by mal byť podľa doručených odpovedí zriadený najmä za účelom nastavenia regulačného rámca pre inovatívne obchodné modely, podporu inovácií, ale aj lepšieho pochopenia existujúceho regulačného rámca. Väčšina respondentov si myslí, že regulačný sandbox by nemal byť obmedzený iba na vybrané technológie, ale mal by slúžiť na testovanie akejkoľvek technológie, ktorá predstavuje inováciu na finančnom trhu. Respondenti sa v súvislosti s fungovaním regulačného sandboxu obávajú podobných rizík, aké boli popísané v konzultačnom materiáli, ale aj niektorých ďalších ako napr. nedostatočná a neefektívna alokácia ľudských a finančných zdrojov v rámci sandboxu. Tieto riziká by podľa respondentov mohli byť minimalizované predovšetkým prostredníctvom transparentnej komunikácie s účastníkmi regulačného sandboxu. Dôležité je nastaviť regulačný sandbox takým spôsobom, aby jeho prínosy prevážili na rizikami. Podľa doručených odpovedí by tento cieľ mohol byť dosiahnutý predovšetkým vďaka správne zvoleným

pravidlám fungovania. NBS by sa podľa respondentov mala pri stanovovaní pravidiel inšpirovať úspešnými príkladmi zo zahraničia.

Jednou z možností nastavenia regulačného sandboxu je aktívna spolupráca so súkromnou spoločnosťou, ktorá by zabezpečila niektoré činnosti sandboxu. Veľká časť respondentov prevádzku regulačného sandboxu súkromnou spoločnosťou odmieta alebo vidí v tomto modeli veľa rizík. Zvyšní respondenti sú presvedčení, že súkromná spoločnosť by v takomto modeli fungovania mala zabezpečovať predovšetkým technologickú podporu, komunikáciu, marketing či fyzické priestory, kým NBS by zodpovedala za všetky otázky súvisiace s reguláciou. Respondenti zdôraznili, že zapojenie súkromných spoločností musí byť jasné a transparentné.

Väčšina respondentov sa nevedela vyjadriť k tomu, či by im pomohlo testovanie na špecifických dátach v rámci tzv. virtuálneho sandboxu. Len traja respondenti aj bližšie popísali, ako by si fungovanie takéhoto sandboxu predstavovali. Mal by sa vytvoriť dátový trh, ktorý by umožnil účastníkom regulačného sandboxu pristupovať k štandardizovaným dátam dohliadaných subjektov. Respondenti mali odlišnú predstavu, o tom, kto by mal takýto virtuálny sandbox riadiť. Jeden presadzoval nezávislú tretiu stranu, iný konzorcium organizácií zodpovedných za inovácie a reguláciu. Podľa ďalšej odpovede by mal akýkoľvek sandbox zostať iba v gescii NBS. V rámci virtuálneho sandboxu by podľa respondentov mali byť využité dáta, ktoré banky poskytujú na základe smernice PSD 2 či dáta z registra referenčných údajov. Dáta do virtuálneho sandboxu by sa podľa dvoch doručených odpovedí mali získavať zo štátneho API (aplikačné programové rozhranie) Ministerstva vnútra SR alebo by si ich mali pripraviť samotní účastníci sandboxu. Respondenti sa nezhodli na tom, kto by mohol testovať vo virtuálnom sandboxe. Podľa jedného respondenta by mal byť otvorený pre každého, iný by navrhoval selekciu v rámci inovačného hubu. Nezhoda panovala aj ohľadom financovania takéhoto sandboxu. Jeden respondent odporúčal financovanie z rozpočtu regulátora, iný videl priestor aj pre financovanie zo strany samotných účastníkov.

Fungovanie regulačného sandboxu

Väčšina respondentov považuje okruh potenciálnych účastníkov regulačného sandboxu a základnú podmienku ich účasti, tak ako sú predstavené v konzultačnom materiáli, za vhodné a dostatočné, avšak chceli by ich rozšíriť o nedohliadané subjekty, ako sú napr. poskytovatelia služieb súvisiacich s kryptoaktívami. Pridanou hodnotu účasti týchto subjektov by podľa doručených odpovedí bolo zlepšenie ich postavenia na finančnom trhu, ako aj prehĺbenie znalosti NBS o ich činnosti. Respondenti sa vyjadrili, že takýmto subjektom by malo byť umožnené vstúpiť do regulačného sandboxu za rovnakých podmienok, ako je tomu pri dohliadaných subjektoch.

Respondenti považujú nástroje regulačného sandboxu, ktoré boli navrhnuté v konzultačnom materiáli (konzultácia pred testovaním, priebežná konzultácia, aktívne využívanie proporcionality a proporcionálny prístup k sankciám) za praktické, avšak niektorí z nich by nástroje rozšírili o možnosť udeliť výnimky z regulácie napr. prostredníctvom tzv. testovacej licencie. Väčšina respondentov sa stotožnila s názorom NBS a priklonila sa k tomu, aby mohli účastníci vstupovať do regulačného sandboxu kedykoľvek počas roka, nezávisle na ostatných účastníkoch. Šesťmesačná lehota na testovanie s možným predĺžením o ďalších šesť mesiacov je podľa väčšiny doručených odpovedí dostatočná. Podľa polovice respondentov je postupnosť krokov dostatočne popísaná v konzultačnom materiáli a nie je potrebné robiť žiadne zmeny. Zvyšní respondenti navrhli skrátenie fázy vyhodnotenia prihlášky, využitie inovačného hubu ako vstupného filtra či vytvorenie novej fázy - diskusie o záveroch a odporúčaníach NBS. Jednoznačná väčšina respondentov sa zhodla na tom, že regulačný sandbox by mal umožňovať komunikáciu aj v anglickom jazyku, avšak takúto možnosť by využila menej ako polovica respondentov.

Alternatívy k regulačného sandboxu

V konzultačnom materiáli boli predstavené aj dve alternatívy k vytvoreniu regulačného sandboxu – model portugalského FinLabu a model spolupráce s akcelerátormi. Respondenti sa pri otázke, či by niektorá z týchto alternatív bola prínosnejšia ako regulačný sandbox rozdelili presne na polovicu. Respondentom, ktorí podporili alternatívu k regulačnému sandboxu sa pozdávali obidve navrhnuté alternatívy, teda aj model portugalského FinLabu aj model spolupráce s akcelerátormi.

NBS a CFI však môžu pomôcť rozvoju inovácii na finančnom trhu aj inými spôsobmi ako je regulačný sandbox a jeho alternatívy. Základom je odstránenie bariér pre zavádzanie inovácií. Respondenti identifikovali množstvo bariér a to od všeobecných ako napr. príliš dlhé konanie pred NBS, značná byrokracia, právna neistota, prílišná rigidnosť regulácie a jej nedostatočná harmonizácia v rámci EÚ, po konkrétne bariéry, ako chýbajúca právna úprava kryptoaktív a nemožnosť priameho napojenia do SEPA/TARGET systému pre dohliadané subjekty, ktoré nie sú bankami (napr. platobné inštitúcie, inštitúcie elektronických peňazí).

Na zlepšenie inovačného ekosystému v rámci SR, v prípade, že nebude vytvorený regulačný sandbox, navrhli respondenti rôznorodé riešenia ako posilnenie a rozšírenie aktivít inovačného hubu NBS, zintenzívnenie spolupráce NBS s asociáciami a Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR na technologických témach či organizovanie FinTech konferencií a „okrúhlych stolov“. Medzi ďalšie navrhnuté riešenia patrí vytvorenie rámca pre interakciu dohliadaných subjektov a spoločnosti, ktoré

poskytujú služby súvisiace s kryptoaktívami a zriadenie pracovných skupín tvorených odborníkmi na konkrétne témy, ktoré by štátnym orgánom vrátane NBS pomáhali pochopiť nové inovácie a zverejňovali by odporúčania.

Na záver konzultácie dostali respondenti možnosť voľne sa vyjadriť k akejkoľvek otázke. Väčšina z nich zopakovala svoje najdôležitejšie odpovede z predchádzajúcich otázok. Zaujímavá však bola odpoveď jedného respondenta z Českej republiky, ktorý by zriadenie regulačného sandboxu vnímal ako zásadný signál, že NBS je ochotná viesť s inovatívnymi spoločnosťami dialóg a preto by následne zvážil zmenu jurisdikcie.

2 Prehľad odpovedí na položené otázky

2.1 Princípy regulačného sandboxu

Otázka 8: Ak poznáte podmienky fungovania regulačného sandboxu v inej krajine, ktoré z nich považujete za prínosné a použiteľné v podmienkach Slovenskej republiky? Prosím, uveďte konkrétne príklady.

Počet odpovedí na otázku	14	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 70%
Celkový počet respondentov	20	

V rámci referencie vo vzťahu k znalosti podmienok fungovania regulačného sandboxu v inej krajine odpovedalo 14 subjektov. V odpovediach uviedli rôzne príklady. Na druhej strane, až deväť subjektov uviedlo, že nepoznajú takúto možnosť, resp. ich takáto možnosť nezaujíma, nakoľko vyvíjajú aktivitu len v rámci Slovenska.

Jeden subjekt sa osobne zúčastnil stretnutí v rámci aktivít svojej spoločnosti s regulátormi finančného trhu vo viacerých krajinách EÚ (Lichtenštajnsko, Nemecko, Luxembursko, Litva).

Jednou z dôležitých referencií je subjektmi viackrát spomenutá Litva: a to najmä preto, lebo množstvo medzinárodne známych spoločností, ako sú napr. Google, Revolut, Amazon, sa rozhodli získať licenciu pre inštitúciu elektronických peňazí práve v tejto krajine, najmä kvôli priaznivo nastaveným podmienkam. Iný subjekt uviedol, že viac ako sandbox v konkrétnej krajine ho zaujíma dobré nastavenie pravidiel a procesov, ako aj forma spolupráce s jednotlivými participantmi v regulačnom sandbexe.

Vo vzťahu ku kryptoaktívam sú ako referencia regulačného sandboxu spomenuté dva razy Francúzsko, ako aj Estónsko, Nemecko a Litva, a to s tým, že regulácia by si v tomto smere vyžadovala vytvorenie osobitného regulačného režimu, s vytvorením novej legislatívy. Za zaujímavú možnosť uviedol jeden subjekt aj možnosť súbehu regulovanej činnosti (napr. v oblasti elektronických peňazí) a neregulovanej činnosti (napr. úschova kryptoaktív).

Regulačné sandboxy iných krajín sú rovnako spomenuté ako referencia, a to napríklad v Dánsku, Litve, Holandsku, Poľsku, Veľkej Británii, u ktorých je zaujímavé najmä to, že umožňujú vstup do regulačného sandboxu širokému okruhu subjektov (etablované inštitúcie ako aj startup-y). Jeden

z respondentov sa vyjadril, že v štáte, ako je Slovensko preferuje voľný systém vstupu do sandboxu, a nie vstup na báze kohort, ako je to vo Veľkej Británii. Jeden subjekt uviedol, že by v rámci sandboxu bolo zaujímavé zobrať do úvahy tzv. „výnimkové klauzuly“, ktoré umožnia fungovanie v dočasnom rámci bez „úplného“ povolenia, ale s detailnými podmienkami (podľa príkladu Nemecka).

Otázka 9: Aký by mal byť účel regulačného sandboxu NBS?

Počet odpovedí na otázku	19	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 95%
Celkový počet respondentov	20	

K otázke účelu regulačného sandboxu NBS uviedlo 19 respondentov množstvo nápadov.

Vo všeobecnosti bolo zodpovedané, že regulačný sandbox by mal pomôcť nastaviť regulačný rámec pre inovatívne modely, podporiť inovácie a rozvoj podnikania v oblasti FinTech, pochopiť existujúci regulačný rámec, eliminovať riziká v súvislosti s otázkou regulácie a aplikačnou praxou. Subjekty prostredníctvom regulačného sandboxu rovnako hľadajú spôsob, ako zvýšiť kredibilitu v očiach investorov, ako aj skoro odhaliť chyby na strane regulátora. Testovanie v regulačnom sandboxe je tiež veľmi dôležité pre menšie firmy, a to najmä z finančných dôvodov.

Regulačný sandbox vyzdvihol jeden subjekt v pomerne širokom kontexte, keďže má široký vplyv na spoločnosť: „ide o pomoc súkromnému sektoru, mimovládny organizáciám, pri zavádzaní inovácií bežným občanom, pomáha znížiť poplatky na trhu (vd'aka väčšej konkurencii) a zlepšiť úroveň gramotnosti mladých ľudí a spoločnosti ako celku. Vd'aka tomuto kroku má Slovensko potenciál stať sa tzv. FinTech hubom pre celú Európu a šíriť pozitívny signál o odbúravaní bariér a vytvorení atraktívneho miesta pre inovácie“.

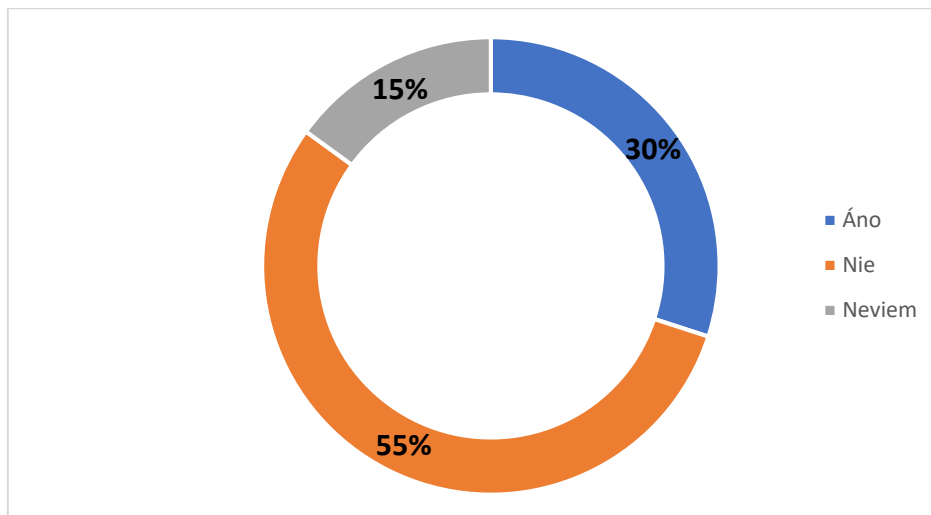
Jeden subjekt vníma vytvorenie regulačného sandboxu ako cestu kontaktu regulátora s novými technológiami, čo pozitívne prispieva k vytvoreniu know-how na strane regulátora. Regulačný sandbox na Slovensku upriami pozornosť na inovácie na slovenskom trhu a klienti tak nebudú nútení vyhľadávať inovatívne produkty v iných krajinách.

Sandbox by mal byť zameraný na dohliadané a nedohliadané subjekty. Viackrát bola spomínaná možnosť prístupu FinTech spoločností do SEPA/TARGET2 systému. Regulačný sandbox má vo všeobecnosti slúžiť subjektom zapojeným do testovania nových obchodných modelov, regulátorovi (prístup k informáciám o trhu) a zároveň spotrebiteľom.

Otázka 10 a 11: Má byť cieľom regulačného sandboxu NBS testovanie konkrétnej technológie alebo má byť orientovaný na testovanie technológií používaných pri poskytovaní finančných služieb vo všeobecnosti?

Počet odpovedí na otázku	19	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 95%
Celkový počet respondentov	20	

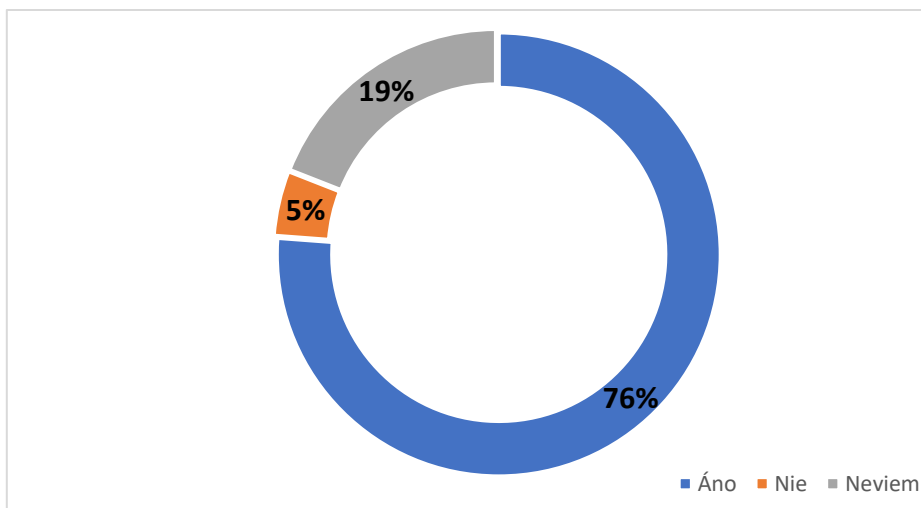
Testovanie konkrétnej technológie by malo byť cieľom regulačného sandboxu pre 6 respondentov, zatiaľ čo ostatných 11 subjektov odpovedalo záporne, odpoveď neviem uviedli dva subjekty, a jeden subjekt neuviedol žiadnu odpoveď.

Graf 1 - Má byť cieľom regulačného sandboxu NBS testovanie konkrétnej technológie?

Počet odpovedí na otázku	18	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 90%
Celkový počet respondentov	20	

Na otázku, či regulačný sandbox má byť orientovaný na testovanie technológií používaných pri poskytovaní finančných služieb vo všeobecnosti, odpovedalo 16 subjektov kladne, jeden subjekt odpovedal negatívne, jeden subjekt uviedol neviem, alebo sa k otázke vôbec nevyjadril.

Graf 2 - Má byť sandbox orientovaný na testovanie technológií používaných pri poskytovaní finančných služieb vo všeobecnosti?

Otázka 12: O aké riziká by ste doplnili vyššie uvedený výpočet rizík spojených s vytvorením a prevádzkou regulačného sandboxu?

Počet odpovedí na otázku	17	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 85%
Celkový počet respondentov	20	

V súvislosti s rizikami spojenými s vytvorením a prevádzkou regulačného sandboxu uviedlo 17 respondentov pomerne podobné príklady, ako boli spomenuté v rámci konzultačného materiálu: tzn. riziko nesúladu s reguláciou v jednotlivých členských krajinách EÚ, čo môže byť problémom v prípade rastu spoločností na trhoch EÚ. Ďalej išlo o prípadné problémy v rámci neefektívne vynaloženého času a financií v prípade, ak by to do budúcnosti nemalo priniesť pre nich žiaden benefit. Na druhej strane, neúčast' danej konkrétnej inštitúcie v regulačnom sandboxe by nepriamo mohla využiť iná konkurenčná spoločnosť, čoho sa obáva jeden respondent.

Neefektívna alokácia zdrojov v rámci regulačného sandboxu je zaťažujúci prvok pre väčšinu spoločností. Ako nápad na zlepšenie sa spomína napr. priamy kontakt s regulátorom, aby tento, prostredníctvom priamej skúsenosti s trhom, mohol iniciovať zmenu legislatívy tam, kde je to pre trh potrebné. Objavujú sa pochybnosti o nedostatku alokácie ľudských a finančných zdrojov NBS, či nedostatočné úsilie zo strany verejných orgánov vyriešiť problémy, ktoré spomaľujú rast ekonomiky, čo môže mať za následok odliv mladých talentov, ako aj ochudobnenie sa o zaujímavé investície zo zahraničia.

Jeden subjekt vyjadril potrebu kontinuity v rámci fungovania regulačného sandboxu ako takého. Kontinuita je dôležitá najmä v tom zmysle, aby bol aj dlhodobý uhol pohľadu regulátora nestranný a nepodliehal prípadnej zmene politických názorov na strane napr. Ministerstva financií Slovenskej republiky. Rovnako dôležité je, aby bola pomoc ponúknutá zo strany regulačného sandboxu adekvátne nárokom na žiadateľa.

Nestrannosť a odbornosť, ako aj finančné zabezpečenie regulačného sandboxu, v rovine technickej či právnej, je taktiež jedna z požiadaviek subjektov v tom zmysle, aby bol regulačný sandbox správne zastrešený tými správnymi špecialistami. Jeden zo subjektov sa obáva nedostatočného predstihu a dynamiky v rámci aktivity regulačného sandboxu. Iný subjekt sa obáva rizika potencionálneho vzniku nepriaznivého zásahu do práv spotrebiteľa v testovacej fáze. Iný zo subjektov uviedol nenaplnené očakávania vzhľadom na malý trh Slovenska, no na druhej strane vyzdvihol vôľu NBS nadviazať úzku spoluprácu so súkromným sektorom (finančné inštitúcie, inštitucionálni investori, akcelerátory, atď.).

Outsourcing regulačného sandboxu partnerskou entitou je vnímané rovnako ako riziko, čo môže podľa tohto subjektu narušiť zdravé konkurenčné prostredie. Jedno z rizík, ktoré sa objavuje, je aj vysoká administratívna náročnosť pri stanovovaní podmienok NBS na vstupe pre subjekty, čo môže predstavovať pre ne významnú bariéru.

Ďalšie možné riziko je aj vnímanie verejnosťou tých spoločností, ktoré participujú v sandboxe, ako regulovaných. Inou možnou hrozbou je aj veľká administratívna záťaž, možná demotivácia účastníkov regulačného sandboxu, či obmedzený prístup do regulačného sandboxu.

Otázka 13: Ako minimalizovať riziká spojené s vytvorením a prevádzkou regulačného sandboxu?

Počet odpovedí na otázku	19	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 95%
Celkový počet respondentov	20	

Vo veci možnej minimalizácie rizika sa objavujú viaceré alternatívy, ktoré boli načrtnuté celkovo 19 respondentmi. Ide o koordináciu NBS s relevantnými orgánmi EÚ, formou transparentnej komunikácie s participantami v regulačnom sandboxe, ktorá bude v prvom rade slúžiť na vyjasnenie si očakávaní a pripravenosti oboch strán, vzdelávaním zamestnancov NBS a tvorbou podmienok, ktoré neodradia potencionálnych uchádzačov, aby vstúpili do regulačného sandboxu.

Flexibilné podmienky zmeny pravidiel regulačného sandboxu sa rovnako objavujú ako jedna z možností, ako aj naviazanie spolupráce tam, kde by prípadne NBS nemala dostatočné kapacity. Regulačný sandbox môže pomôcť predchádzať rizikám, ktoré sú priamo v centre FinTech spoločností v prípade, ak by umožnil implementáciu a zavedenie blockchainových alebo DAG nástrojov. Správne nastavenie testovacích parametrov, ktoré bude úzko spojené s monitorovaním ich dodržiavania NBS, je rovnako jedna z možností na zníženie rizík.

Venovať dostatočný čas príprave regulačného sandboxu, špecifikovať podmienky, správne nastaviť pravidlá a KPIs (kľúčové ukazovatele výkonnosti), ktorých porušenie by bolo sankcionované, je jedno z riešení, ako eliminovať riziko nedostatočného fungovania regulačného sandboxu. Rovnako sa môže predísť mnohým negatívam, ak experti v rámci regulačného sandboxu budú mať dostatočné know-how a nebudú sa venovať operatíve.

V rámci správneho fungovania regulačného sandboxu je potrebné vhodne prepojiť odborníkov z praxe ako aj odborníkov s teoretickými znalosťami, a to tak, že sa jasne pomenuje kapacita a špecializácia jednotlivých odborníkov v rámci NBS. Výsledky z testovania by bolo následne možné použiť aj v rámci praxe na iné subjekty trhu, ktoré využívajú podobnú technológiu či model.

Včasná a rozsiahla informačná kampaň, nastavenie zodpovedností, spolupráca s inými podobnými inovačnými zoskupeniami v stredoeurópskom regióne, publikovanie transparentných podmienok na vstupe do regulačného sandboxu, stanovenie jasného rozsahu testovaných subjektov, nastavenie jasných a nediskriminačných podmienok a opatrení, predstavujú viaceré spôsoby, ako dosiahnuť zníženie, resp. minimalizáciu rizika.

Otázka 14: Akým spôsobom nastaviť fungovanie takéhoto regulačného sandboxu, aby prínosy (naplnenie účelu) prevážili nad rizikami?

Počet odpovedí na otázku	17	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 80%
Celkový počet respondentov	20	

K spôsobu nastavenia fungovania regulačného sandboxu sa vyjadrilo celkom 17 subjektov.

V spôsobe nastavenia pravidiel regulačného sandboxu je potrebné komunikovať s trhom a implementovať pravidlá tých trhov, ktoré sú v tejto oblasti rozvinutejšie. Otvorená a úprimná komunikácia je základom efektívnej spolupráce. Odbúranie administratívnej záťaže je tiež jedna z možných ciest. Nastavenie pravidiel regulačného sandboxu si vyžaduje ich nastavenie na oboch stranách: na strane regulátora ako aj na strane účastníka. Regulátor by mal nastaviť jasné pravidlá pre testovací rámec a mieru úľav, a na strane účastníka musí ísť o „vzornú pripravenosť“ účastníkov. Malo by ísť o komunikáciu online, prednostne, s minimom administratívnych a formálnych procedúr. Pravidelná online komunikácia, napr. raz týždenne je tiež jednou z možností.

Metóda *Business Value Framework* môže byť jednou z metód riešenia, ako nastaviť princípy fungovania takejto aktivity. Rovnako je dôležité nastaviť komunikačné kanály tak, aby sa vzalo do úvahy, akým spôsobom budú účastníci

komunikovať voči verejnosti. Jasná nastavenia pravidiel regulačného sandboxu by nemali mať odstrašujúci charakter. Pomohlo by aj vytvorenie samostatného sankčného systému vo forme usmernení o tom, ako regulovať FinTechy, ktoré sa uchádzajú o licenciu v rámci SR. Uchádzač by podpísal zmluvu s NBS, kde by sa špecificky uviedlo, čo sa smie a nesmie v regulačnom sandboxe robiť.

Dôležité je aj nesnažiť sa vytvárať niečo nové, ale poučiť sa zo skúseností zo zahraničia (viď napr. dokument ESMA – *FinTech: Regulatory Sandboxes and Innovation Hubs*).

Otázka 15: Ak by bol regulačný sandbox v Slovenskej republike prevádzkovaný súkromnou spoločnosťou, aké činnosti by mal zabezpečovať takýto prevádzkovateľ a aká by mala byť úloha NBS, prípadne ďalších aktérov?

Počet odpovedí na otázku	18	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 90%
Celkový počet respondentov	20	

Celkovo sa k možnosti prevádzkovania regulačného sandboxu súkromnou spoločnosťou vyjadrilo 18 subjektov, z toho 8 subjektov uviedlo najmä negatívne takejto možnosti.

Ak by takáto možnosť vznikla, súkromná spoločnosť by mala zabezpečiť technologickú podporu, poskytovať infraštruktúru pre testovanie technológií, komunikáciu, marketing, fyzické priestory a dokumentáciu a NBS by mala zostať v roli arbitra, dohľadu, stanovovať právny rámec, poskytovať výklad, konzultáciu, interpretáciu a komunikáciu. NBS by mala robiť konzultácie a vyjadrenia k podnetom a súkromná spoločnosť by mala zastrešiť mentoring, právne ako aj ekonomické poradenstvo.

Podľa iného subjektu by k efektívnej prevádzke takejto činnosti bola nevyhnutná aktívna participácia a súčinnosť NBS. Súkromná spoločnosť by mala mať od NBS určené KPIs (kľúčové ukazovatele výkonnosti) a plnenia mandátu a každý kvartál podávať výkazy o aktivite. Aktivity takejto spoločnosti by mali zahŕňať aj využitie svojich predstaviteľov a zamestnancov na organizáciu odborných workshopov a prednášok na univerzitách s cieľom zvýšenia edukácie v oblasti finančných technológií.

Ak by bol súčasťou takéhoto sandboxu aj akcelerátor a mentoring, zapojenie súkromných spoločností by malo mať jasné, transparentné a rovnako aj otvorené pravidlá. Jeden subjekt uviedol, že v takom prípade by mala súkromná spoločnosť rozšíriť participáciu o neregulované subjekty. Zaujímavé by rovnako bolo mať v takomto regulačnom sandboxe začlenené aj subjekty veľkej štvorky (tzn. audítorské a poradenské spoločnosti), ktoré by pomáhali so začleňovaním nových obchodných modelov pod regulačný rámec.

V prípade, ak by došlo k takémuto kroku, bolo by podľa jedného subjektu potrebné vytipovať niekoľko prioritných oblastí (napr.: blockchain, autentifikácia/KYC, PSD2-open banking) a vypísať na ne tender. Víťazi by sa zodpovedali NBS vo výkone daných činností.

Fungovanie takéhoto subjektu je potrebné nastaviť na základe spoločných konzultácií so subjektmi, ktoré budú do jeho fungovania zapojené, a to prostredníctvom spoločnej pracovnej skupiny.

Celkovo až osem subjektov odmieta alebo vidí riziká vo vytvorení regulačného sandboxu súkromnou entitou. Medzi hlavné dôvody uvádzajú najmä to, že takýto projekt by nemala prevádzkovať súkromná firma: NBS má robiť to, v čom je dobrá, a organizačné alebo technické otázky by mala delegovať na súkromné spoločnosti. Jeden subjekt odpovedal, že by toto riešenie neodporúčal, ale by uvítal, aby to zastrešovalo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie na Slovensku (MIRRI) a NBS.

Podľa iného subjektu by sme sa tejto možnosti mali vyhnúť, pretože súkromná spoločnosť by mohla byť zaujatá a nekonať transparentne. Cieľom by malo byť vytvorenie skupiny nezaujatých expertov, ktorí by mali byť kontrovaní nestrannými osobami z NBS. Skupina expertov by mala slúžiť na vyjednávanie, poradenstvo a posudzovanie žiadostí o licencie, zatiaľ čo požiadavky, zadané zo strany NBS by boli aplikovateľné pri každej žiadosti o licenciu. Ďalší subjekt uviedol, že by si takýto projekt vyžiadal dôkladné nastavenie procesov. Navyše, súkromný subjekt nemá právomoc vydávať autoritatívne rozhodnutia ani usmernenia, čo je videné ako veľký nedostatok.

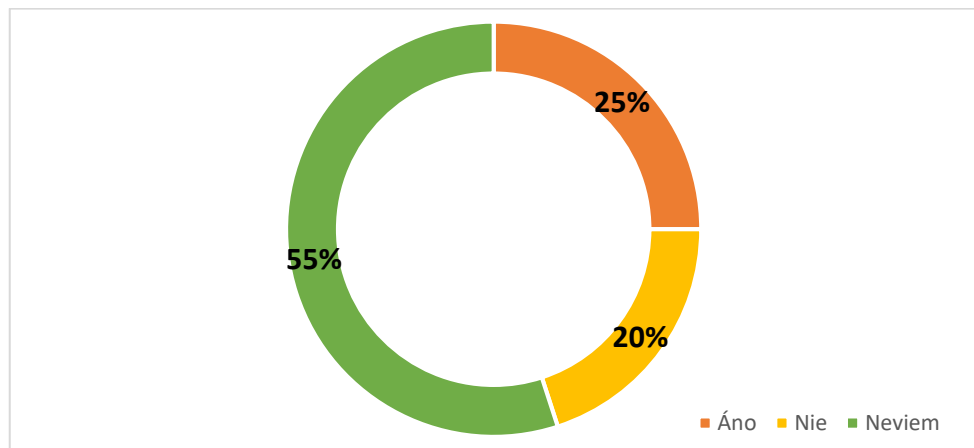
Komerčný projekt by rovnako podnecoval viacero otázok súvisiacich so zabezpečením dôveryhodnosti informácií a prístupu k nim zo strany konkurencie alebo podielu organizátora na duševnom vlastníctve organizátora. Alternatívou by mohlo byť, že by takýto sandbox mohol realizovať technickú podporu testovania, avšak bez právomoci dávať usmernenia ohľadom činnosti, pričom regulačné implikácie by boli povinne konzultované s NBS.

Nakoniec, jeden zo subjektov uviedol výrazné negatíva takéhoto projektu, kvôli možným konzultačným „šumom“ a zbytočnému priestoru na preposielanie požiadaviek na NBS, pre časové zdržanie ako aj možnému nesprávnemu výkladu regulácie súkromným subjektom. Jeden subjekt nevníma takúto možnosť ako dôveryhodné riešenie v prípade, ak by to nebol etablovaný subjekt na slovenskom trhu, no v prípade, ak by takýto subjekt vznikol, je potrebná otvorená komunikácia (zdieľanie plánovaných krokov v oblasti regulácie na jednej strane a z druhej strany spätná väzba na činnosť NBS).

Otázka 16: Pomohlo by Vám pri vývoji Vašej finančnej inovácie testovanie na špecifických dátach v rámci iných druhov sandboxu, ako je popísané v podkapitole 1.5?

Počet odpovedí na otázku	19	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 95%
Celkový počet respondentov	20	

K otázke, či by subjektom pri vývoji finančnej inovácie pomohlo testovanie na špecifických dátach v rámci iných druhov sandboxu, uviedlo až jedenásť subjektov odpoveď neviem, resp. neuviedlo žiadnu odpoveď, päť subjektov odpovedalo kladne a štyri záporne.

Graf 3 - Pomohlo by Vám pri vývoji Vašej finančnej inovácie testovanie na špecifických dátach v rámci iných druhov sandboxu, ako je popísané v podkapitole 1.5?

Otázka 17: Ako by ste si predstavovali fungovanie takéhoto sandboxu?

Počet odpovedí na otázku	3	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 15%
Celkový počet respondentov	20	

Ohľadom otázky, ako by si subjekty predstavovali fungovanie takéhoto sandboxu, odpovedali len traja. Vízia sa opiera o piliere, ako sú: mať presne vymedzené podnikateľské aktivity subjektu, mať zadané príkladné scenáre pre danú aktivitu, konzultovať s NBS testovací scenár, ako aj vykonať test s dátami, a nakoniec vyhodnotiť, prípadne zmierniť riziká alebo problémové oblasti.

Iný subjekt uviedol, že by si predstavoval mať štruktúru technického a finančného právneho sandboxu na jednu tému pod jednou „governance“ scénou. Nakoniec, tretí subjekt uviedol, že testovanie na dátach je veľmi dôležité, ale je potrebné špecificky podchytiť a predpripraviť dané dáta tak, aby bol vstup čo najviac štandardizovaný. Jednou z možností by bolo vytvorenie tzv. „dátového trhu“, kde by mali subjekty prístup k štandardizovaným dátam od registrovaných subjektov pod dohľadom regulátora alebo technologickej tretej strany, ktorá by však nemala byť úzko spätá s konkrétnou stranou zapojenou

do procesu. Poskytovateľ dát by mala byť nezávislá tretia strana, ktorá by zabezpečila takýto technologický podklad.

Otázka 18: Kto by iný druh sandboxu riadil?

Počet odpovedí na otázku	3	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 15%
Celkový počet respondentov	20	

Na otázku, kto by daný druh sandboxu riadil, odpovedali len tri subjekty. Technologicky by ho riadila nezávislá tretia strana, ktorá nie je spätá s nijakou bankou, alebo inou finančnou inštitúciou, a má na starosti len technologické rozhranie sandboxu. Ideálne by išlo o konzorcium organizácií zodpovedných za reguláciu a inovácie vo finančnej sfére. Ďalší subjekt uviedol, že sandbox musí byť plne v gescii NBS, keďže má postavenie regulátora a orgánu dohľadu.

Otázka 19: Ktoré sety dát by ste považovali za dôležité na úspešné testovanie finančných inovácií?

Počet odpovedí na otázku	4	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 20%
Celkový počet respondentov	20	

V rámci otázky, ktoré sety dát by boli považované za dôležité na úspešné testovanie finančných inovácií, uviedli odpovede tri subjekty. Ide o dáta, ktoré banky poskytujú v rámci smernice PSD2 vo svojich vývojových portáloch, no v zásade je potrebné obohatenie daných dát. Rovnako ide o registre referenčných údajov. Takisto by sa malo jednať o „use case“ scenáre, ktoré zasahujú do hraničných hodnôt, aby bolo jasné, o čo regulácií ide. Testovanie by malo odhaliť, či je daná regulácia vôbec účinná v praxi.

Otázka 20: Akým spôsobom by sa získavali tieto dáta a od ktorých subjektov?

Počet odpovedí na otázku	3	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 15%
Celkový počet respondentov	20	

To, akým spôsobom by sa mali získavať tieto dáta od subjektov boli popísané len dvoma subjektmi. Formou prístupu na štátne API (aplikačné programové rozhranie) Ministerstva vnútra SR na základe integračného zámeru a schváleného sandbox zámeru, písomne povereným pracovníkom NBS a MIRRI. Druhý subjekt uviedol, že účastník si sám pripraví dáta, ak chce mať relevantné výstupy.

Otázka 21: Ako by prebiehal výber spoločností, ktorým by bolo umožnené testovať v tomto sandboxe?

Počet odpovedí na otázku	4	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 20%
Celkový počet respondentov	20	

K výberu spoločností, ktoré by bolo možné testovať v tomto sandboxe, uviedli odpoveď tri subjekty. Výber by sa mal vykonať prostredníctvom Inovačného hubu, prostredníctvom metódy *Business Value Framework* a nakoniec jeden subjekt uviedol, že každá spoločnosť, ktorá prejaví záujem, by mala mať možnosť testovať.

Otázka 22: Ako by malo fungovať jeho financovanie?

Počet odpovedí na otázku	3	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 15%
Celkový počet respondentov	20	

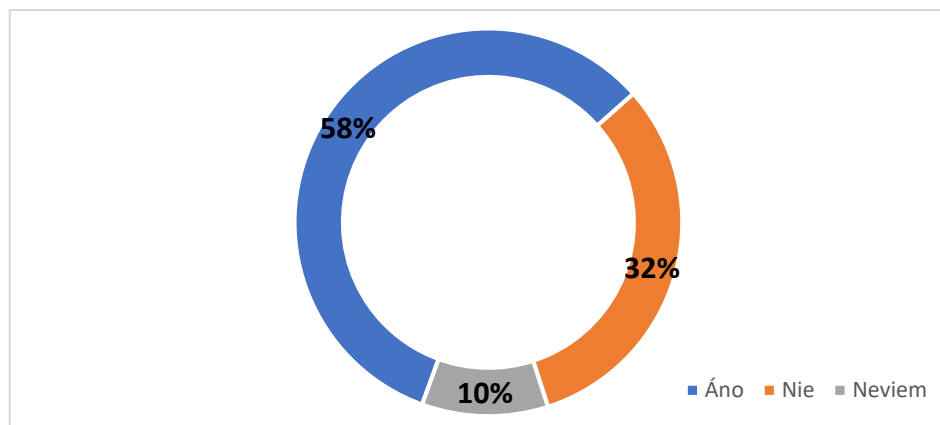
K spôsobu financovania sa vyjadrili tri subjekty. Podľa jedného zo subjektov by mal byť zriadený transparentný účet. Náklady na vytváranie regulácie by mal znášať regulačný subjekt, náklady na technológiu a jej testovanie by mali byť zabezpečené zo zdrojov na to určených. Podľa iného subjektu by sa náklady mali hradiť z rozpočtu regulátora.

2.2 Fungovanie regulačného sandboxu

Otázka 23: Považujete okruh potenciálnych účastníkov regulačného sandboxu a základnú podmienku ich účasti, ako sú uvedené v podkapitole 2.2 (Účastníci regulačného sandboxu) za vhodné a dostatočné?

Počet odpovedí na otázku	19	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 95%
Celkový počet respondentov	20	

Väčšina respondentov (11 - CDG, ZE, PP, KK, SFA, JS, BSS, CDB, F, RS, C) považuje okruh potenciálnych účastníkov regulačného sandboxu a základnú podmienku ich účasti tak, ako sú predstavené v konzultačnom materiáli, za vhodné a dostatočné. Menšina respondentov (6 - PC, FN, DH, SBA, GM, WC) naopak nepovažuje takéto vymedzenie účastníkov za vhodné. Dvaja respondenti (ES, BSH) sa k tejto otázke nevedeli vyjadriť.

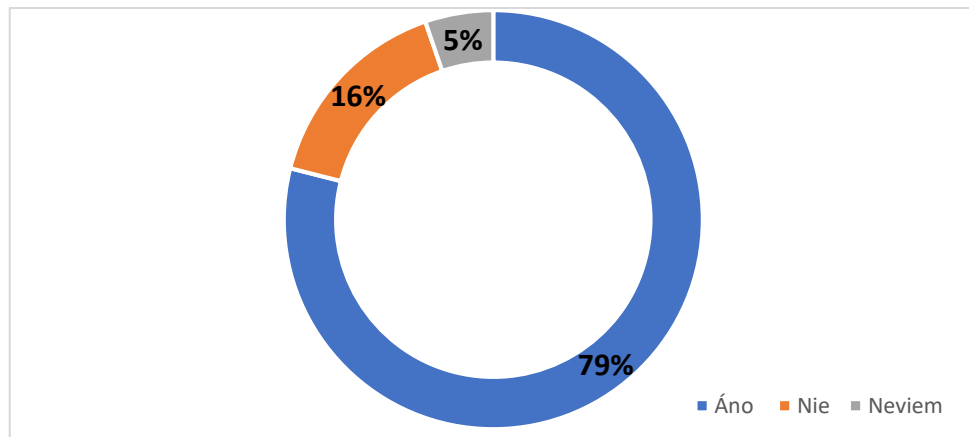
Graf 4 - Považujete okruh potenciálnych účastníkov regulačného sandboxu a základnú podmienku ich účasti, ako sú uvedené v podkapitole 2.2 (Účastníci regulačného sandboxu) za vhodné a dostatočné?

Účastníkom regulačného sandboxu NBS by sa podľa konzultačného materiálu, s ktorým sa stotožnila väčšina respondentov, mohli stať iba dohliadané subjekty, ktoré disponujú relevantným povolením, resp. subjekty, ktoré získajú relevantné povolenie od NBS pred začiatkom testovania. Druhú úroveň by predstavovali nedohliadané subjekty, ktoré poskytujú služby, ktoré úzko súvisia s regulovanými činnosťami, ale nie je na ich poskytovanie potrebné povolenie od NBS (napr. mobilné aplikácie pre dohliadané subjekty, RegTech riešenia alebo technologické zlepšenia „compliance“ pre dohliadané subjekty, atď.). Tieto subjekty by na vstup do regulačného sandboxu NBS potrebovali preukázať, že majú uzavretú dohodu s dohliadaným subjektom, pre ktorý budú inovatívnu službu alebo inovatívne riešenie testovať.

Otázka 24: Mal by regulačný sandbox slúžiť aj pre nedohliadané subjekty, napríklad pre poskytovateľov služieb súvisiacich s kryptoaktívami?

Počet odpovedí na otázku	19	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 95%
Celkový počet respondentov	20	

Výrazná väčšina respondentov si myslí, že regulačný sandbox by mal byť otvorený aj pre nedohliadané subjekty, ktoré nemusia nevyhnutne spolupracovať s dohliadanými subjektami. Takýmto účastníkom regulačného sandboxu by mohli byť napr. poskytovatelia služieb súvisiacich s kryptoaktívami. Len traja respondenti mali iný názor a jeden respondent sa nevedel vyjadriť.

Graf 5 - Mal by regulačný sandbox slúžiť aj pre nedohliadané subjekty, napríklad pre poskytovateľov služieb súvisiacich s kryptoaktívami?

Otázka 25: Čo považujete za pridanú hodnotu účasti takýchto subjektov ?

Počet odpovedí na otázku	13	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 65%
Celkový počet respondentov	20	

Trinásť respondentov bližšie vysvetlilo, prečo podporujú účasť nedohliadaných subjektov bez podmienky spolupráce s dohliadaným subjektom. Za najväčšiu pridanú hodnotu ich účasti považovala väčšina respondentov na jednej strane zlepšenie znalosti NBS o týchto subjektoch a na druhej strane zlepšenie pozície týchto subjektov na finančnom trhu. Ďalším často spomínaným benefitom bolo zlepšenie ochrany spotrebiteľa.

Otázka 26: Za akých podmienok by im malo byť umožnené vstúpiť do regulačného sandboxu?

Počet odpovedí na otázku	12	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 60%
Celkový počet respondentov	20	

Dvanásť respondentov sa vyjadrilo k podmienkam vstupu nedohliadaných subjektov, ktoré nespolupracujú s dohliadanými subjektami do regulačného sandboxu. Väčšina respondentov sa zhodla v tom, že podmienky účasti týchto subjektov by mali byť rovnaké alebo podobné ako pri dohliadaných subjektoch s tým rozdielom, že nebudú potrebovať žiadne povolenie.

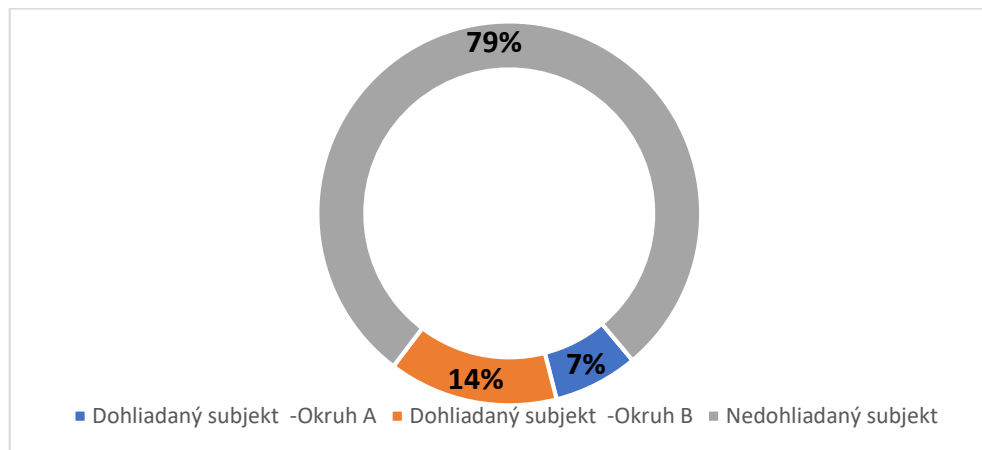
Jedným z problémov, na ktorý NBS upozornila v súvislosti s účasťou nedohliadaných subjektov, je reputačné riziko. Toto riziko vyplýva zo skutočnosti, že NBS nemôže uložiť zákonné sankcie nedohliadaným subjektom. Jeden respondent prišiel s pomerne netradičným nápadom ako tento problém riešiť. NBS by si podľa neho mala s nedohliadaným subjektom, ktorý bude účastníkom regulačného sandboxu, dohodnúť zmluvné záruky, ktoré by boli ekvivalentné zákonným sankciám.

Otázka 27: Ak by ste mali záujem o vstup do regulačného sandboxu, do akej úrovne a okruhu účastníkov by ste sa zaradili podľa členenie uvedené v Tabuľke 1 (Bližší popis účastníkov regulačného sandboxu)?

Počet odpovedí na otázku	14	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 70%
Celkový počet respondentov	20	

Celkovo 14 z 19 respondentov prejavilo záujem vstúpiť do regulačného sandboxu, pričom väčšina by spadala medzi nedohliadané subjekty. Dvaja respondenti by spadali medzi dohliadané subjekty - Okruh B, to znamená, že momentálne ešte nedisponujú relevantným povolením a aj prostredníctvom regulačného sandboxu by chceli začať vykonávať regulovanú činnosť. Iba jeden respondent by patril medzi dohliadané subjekty - Okruh A, to znamená, že už momentálne disponuje relevantným povolením.

Tieto čísla však treba brať s rezervou vzhľadom na to, že do konzultácie sa zapojili viaceré asociácie, ktoré zastupujú množstvo individuálnych subjektov, rovnako sa do konzultácie zapojili aj fyzické osoby a advokátske kancelárie, ktoré nereprezentujú konkrétnych záujemcov o vstup do regulačného sandboxu. Na základe týchto odpovedí nedokážeme odhadnúť, aký počet záujemcov by reálne zvažovalo využiť regulačný sandbox. Na základe doručených odpovedí však možno predpokladať, že v prípade zriadenia regulačného sandboxu by zrejme prevažovali záujemcovia z radov nedohliadaných subjektov.

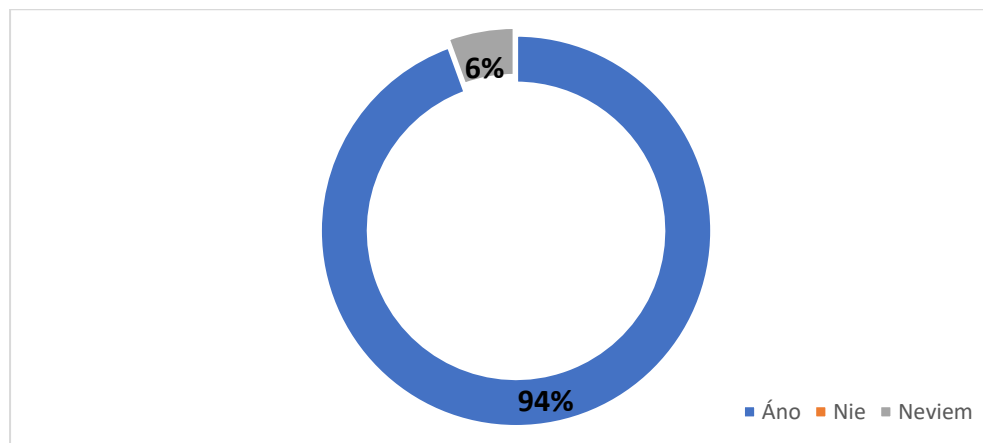

Graf 6 - Ak by ste mali záujem o vstup do regulačného sandboxu, do akej úrovne a okruhu účastníkov by ste sa zaradili podľa členenie uvedené v Tabuľke 1 (Bližší popis účastníkov regulačného sandboxu)?

Otázka 28: Považujete nástroje regulačného sandboxu, ktoré sú uvedené v podkapitole 3.1 (Nástroje regulačného sandboxu) za praktické?

Počet odpovedí na otázku	18	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 90%
Celkový počet respondentov	20	

Absolutná väčšina respondentov považuje nástroje regulačného sandboxu, v tom zmysle, ako boli popísané v konzultačnom materiáli, za praktické. Jeden respondent sa nevedel vyjadriť. NBS by podľa konzultačného materiálu mohla pri prevádzke regulačného sandboxu využívať štyri nástroje: konzultácia pred testovaním, priebežná konzultácia, aktívne využívanie proporcionality a proporcionálny prístup k sankciám.

Graf 7 - Považujete nástroje regulačného sandboxu, ktoré sú uvedené v podkapitole 3.1 (Nástroje regulačného sandboxu) za praktické?

Otázka 29: Aké iné, alebo ďalšie nástroje navrhujete?

Počet odpovedí na otázku	14	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 70%
Celkový počet respondentov	20	

Celkovo 14 respondentov odpovedalo na otázku ohľadom dodatočných nástrojov. Odpovede boli pomerne heterogénne a nie vždy popisovali konkrétny nástroj. Traja respondenti spomenuli možnosť výnimiek z regulácie, pričom jeden z nich odporúčal zvážiť využitie tzv. testovacej licencie.

Ďalší respondent prišiel s pomerne neštandardnou myšlienkou testovania výnimiek z regulácie upravujúcej poskytovanie úverov (napr. limit na ukazovateľ celkovej zadlženosti k príjmu (DTI), ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať úver (DSTI)). Cieľom testovania by bolo monitorovať, ako sa správajú klienti mimo povolených pásiem. Získané informácie by NBS mohla využiť na úpravu regulácie poskytovania úverov.

Iný respondent popísal nástroj oboznámenia o vykonávanej činnosti. Tento nástroj by NBS mala využívať vo vzťahu k nedohliadaným subjektom. NBS by takémuto subjektu popísala, akým činnostiam sa nedohliadaný subjekt v regulačnom sandbexe môže venovať, akým činnostiam sa nemôže venovať, aké riziká mu boli ozrejmené a aké odporúčania mu boli dané. Ďalší respondent navrhol testovanie na vybranej vzorke klientov ako dodatočný nástroj. Objavil sa aj názor, že by mohol byť vytvorený nástroj, ktorý by umožnil výmenu

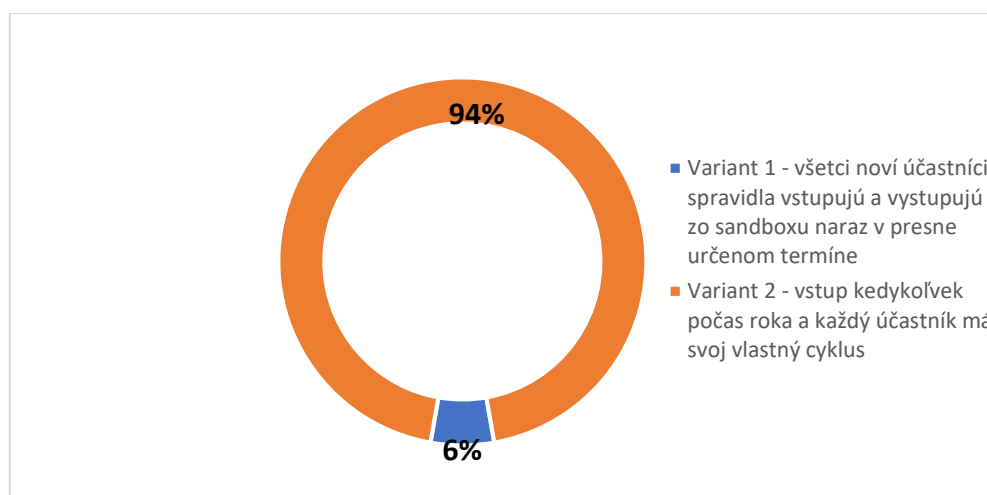
znalostí a skúsenosti medzi jednotlivými subjektami participujúcimi v regulačnom sandboxe.

Jeden respondent odporúčal, aby NBS poskytovala komplexné regulačné hodnotenie účastníkom regulačného sandboxu vo všetkých fázach projektu, napr. formou čiastkových správ, ktoré by mohli účastníka naviesť na úpravu inovatívneho produktu/ služby/ riešenia.

Otázka 30: Ktorý z dvoch variantov časového ohraničenia, ktoré sú popísané v podkapitole 3.2 (Časové ohraničenie) považujete za vhodnejší pre regulačný sandbox NBS?

Počet odpovedí na otázku	18	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 90%
Celkový počet respondentov	20	

Absolútna väčšina respondentov sa priklonila k Variantu 2. Na základe Variantu 2 by každý účastník mal svoj vlastný cyklus a mohol by vstúpiť do regulačného sandboxu kedykoľvek počas roka. Iba jeden respondent podporil Variant 1, v rámci ktorého by všetci noví účastníci vstupovali a vystupovali zo sandboxu spoločne v jednom termíne v rámci tzv. kohort. Respondenti sa tak stotožnili s názorom NBS, ktorá sa v konzultačnom materiáli tiež prikláňala k Variantu 2.

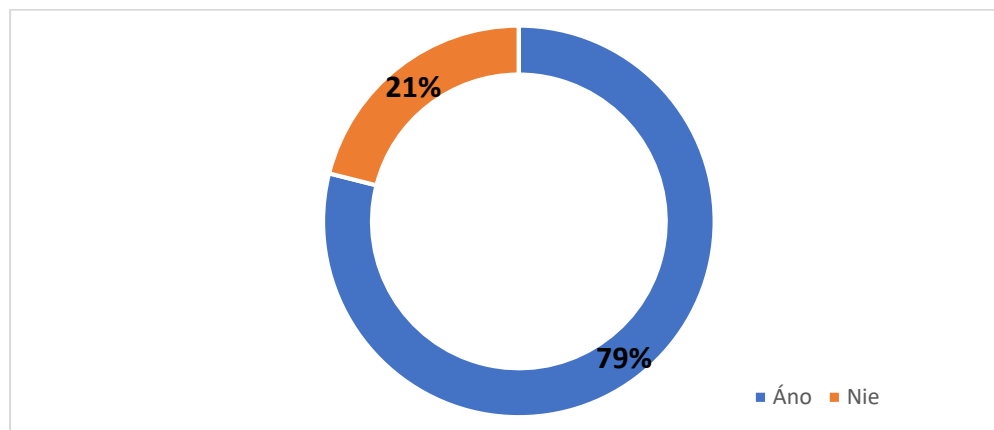

Graf 8 - Ktorý z dvoch variantov časového ohraničenia, ktoré sú popísané v podkapitole 3.2 (Časové ohraničenie) považujete za vhodnejší pre regulačný sandbox NBS?

Otázka 31: Považujete lehotu na testovanie maximálne 6 mesiacov s možným predĺžením o ďalších maximálne 6 mesiacov za dostatočnú?

Počet odpovedí na otázku	19	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 95%
Celkový počet respondentov	20	

Veľká väčšina respondentov považuje lehotu na testovanie navrhnutú v konzultačnom materiáli za dostatočnú. Štyria respondenti by ocenili inú lehotu.

Graf 9 - Považujete lehotu na testovanie maximálne 6 mesiacov s možným predĺžením o ďalších maximálne 6 mesiacov za dostatočnú?

32. Aké zmeny navrhujete v postupnosti krokov, ktorá je popísaná v podkapitole 3.3 (Postupnosť krokov v regulačnom sandbexe NBS)? Prosím zdôvodnite.

Počet odpovedí na otázku	14	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 70%
Celkový počet respondentov	20	

K tejto otázke sa vyjadrilo 14 respondentov. Podľa polovice doručených odpovedí je postupnosť krokov v konzultačnom materiáli dostatočne popísaná a nie sú potrebné žiadne zmeny. Zvyšné odpovede boli relatívne rôzne.

Jeden respondent navrhoval skrátiť fázu vyhodnotenia prihlášky, umožniť testovať pred získaním plnej licencie (testovacia licencia) a poukázal na neopodstatnenosť zvýšenej ochrany spotrebiteľa a celkovo prísnych pravidiel regulačného sandboxu, pokiaľ účastník nebude mať výnimky z regulácie a bude musieť dodržiavať všetky relevantné právne predpisy.

Ďalší respondent navrhol, aby bolo fungovanie regulačného sandboxu nastavené na základe konzultácií so samotnými účastníkmi, ktorí by boli združení v spoločnej pracovnej skupine. Pravidlá spolupráce by mali byť jasne stanovené a každý účastník by mal možnosť kedykoľvek ukončiť spoluprácu. Iný respondent navrhol, aby Inovačný hub NBS slúžil ako vstupný filter pre účastníkov regulačného sandboxu. V rámci inovačného hubu by sa podľa tohto návrhu malo posudzovať splnenie podmienok pre vstup do regulačného sandboxu.

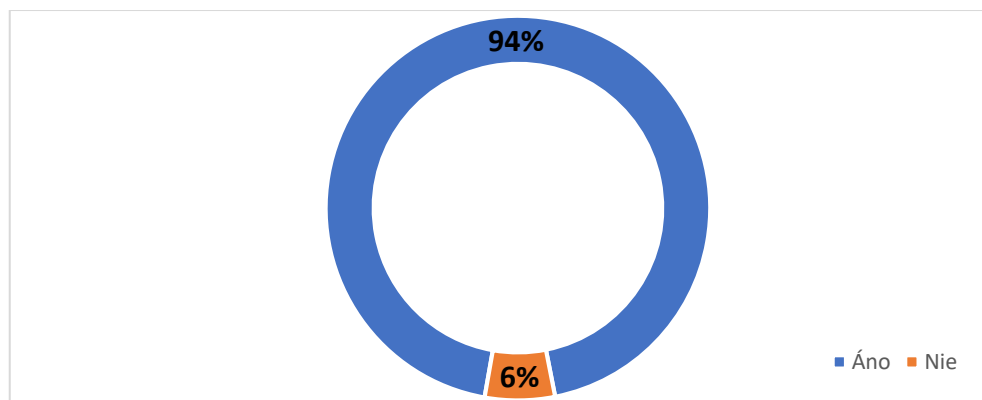
Jeden respondent navrhol rozšíriť procesy v regulačnom sandbexe o fázu diskusie o záveroch a odporúčaniach NBS, ktorá by v prípade potreby mala byť zdokumentovaná v zápise. Tento respondent taktiež navrhol vytvoriť novú fázu v rámci prípravnej fázy, ktorá by slúžila na udeľovanie výnimiek z regulačného rámca resp. vydanie podmieneného povolenia. Regulačný sandbox by podľa tejto odpovede mal fungovať ako „one-stop shop“ vo vzťahu k iným orgánom

verejnej moci ako napr. Úrad na ochranu osobných údajov. Podľa tohto respondenta by regulačný sandbox mal pre účastníkov zabezpečiť prístup aj k príslušným zahraničným orgánom verejnej moci.

Otázka 33: Mal by regulačný sandbox NBS umožňovať komunikáciu aj v anglickom jazyku?

Počet odpovedí na otázku	17	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 85%
Celkový počet respondentov	20	

Jednoznačná väčšina respondentov sa zhodla na tom, že regulačný sandbox by mal umožňovať komunikáciu aj v anglickom jazyku. Jeden respondent nesúhlasil.

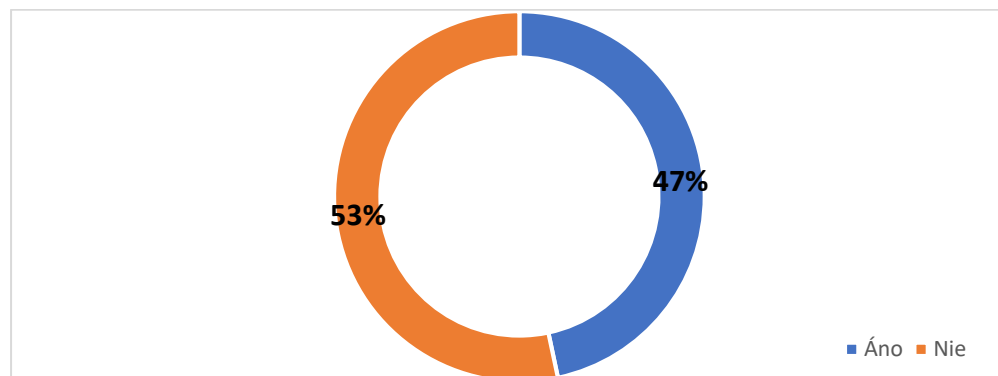

Graf 10 - Mal by regulačný sandbox NBS umožňovať komunikáciu aj v anglickom jazyku?

Otázka 34: Využili by ste možnosť komunikácie v anglickom jazyku?

Počet odpovedí na otázku	15	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 75%
Celkový počet respondentov	20	

Napriek tomu, že väčšina respondentov si myslí, že regulačný sandbox by mal umožňovať aj komunikáciu v anglickom jazyku, takúto možnosť by využila menej ako polovica z odpovedajúcich. Osem respondentov sa priamo vyjadrilo, že by takúto možnosť nevyužili.

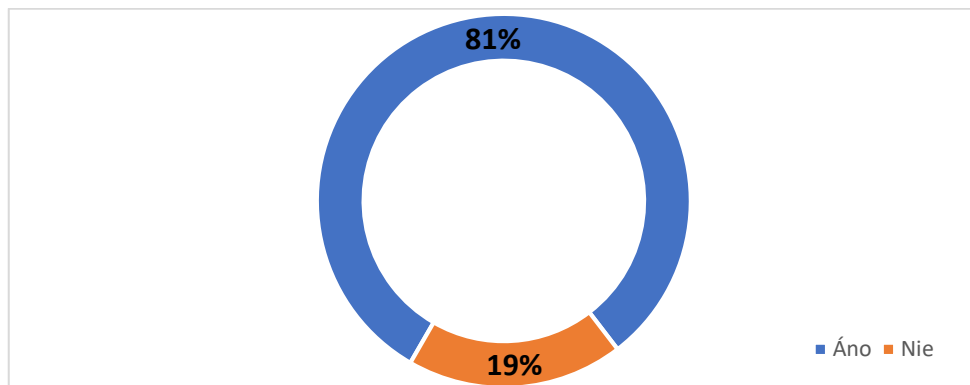

Graf 11 - Využili by ste možnosť komunikácie v anglickom jazyku?

Otázka 35: Mali by ste záujem o účasť v regulačnom sandboxe?

Počet odpovedí na otázku	16	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 80%
Celkový počet respondentov	20	

Zo 16 respondentov, ktorí odpovedali na túto otázku by veľká väčšina mala záujem vstúpiť do regulačného sandboxu. Traja respondenti by do regulačného sandboxu nemali záujem vstúpiť.

Graf 12 - Mali by ste záujem o účasť v regulačnom sandboxe?

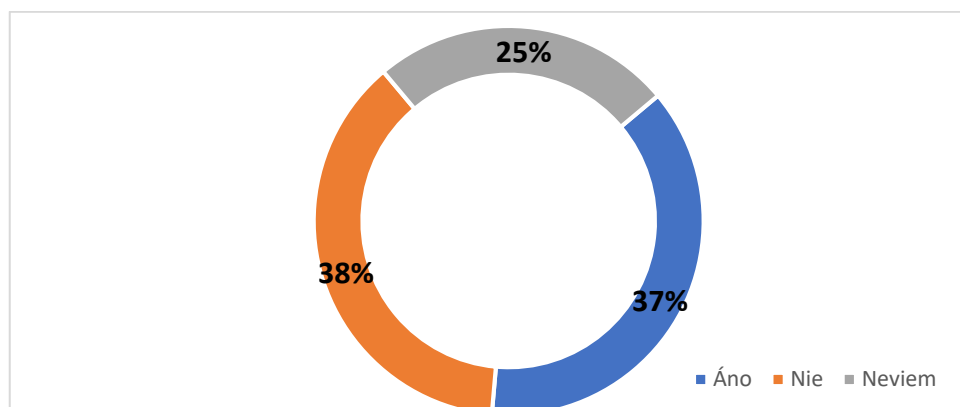
Vzhľadom na zloženie respondentov nám tieto čísla dokazujú iba to, že na slovenskom finančnom trhu existujú subjekty, ktoré by mali záujem vstúpiť do regulačného sandboxu. Na základe týchto odpovedí však nevieme odhadnúť, aký počet subjektov by reálne zvažoval účasť v regulačnom sandboxe. Do konzultácie sa totiž zapojili viaceré asociácie, ktoré v dotazníku vyjadrili záujem vstúpiť do regulačného sandboxu. Na základe ich odpovedí však nevieme odhadnúť, koľko ich členov uvažuje nad touto možnosťou. Na druhej strane záujem vstúpiť do regulačného sandboxu prejavili v dotazníku aj niektoré subjekty, s ktorými sa spravidla v regulačných sandboxoch nepočíta ako s účastníkmi (napr. advokátske kancelárie). Niektoré subjekty, o ktorých NBS vie, že by do budúcnosti zvažovali svoju účasť v regulačnom sandboxe sa nezapojili do konzultácie. Z týchto vyššie uvedených dôvodov na základe konzultácie môžeme konštatovať iba to, že na slovenskom trhu existuje dopyt po vytvorení regulačného sandboxu, avšak nevieme posúdiť, aký je veľký.

Otázka 36: Považujete niektorú z alternatív opísaných v kapitole 4 (Alternatívy k regulačnému sandboxu) za prínosnejšiu ako regulačný sandbox NBS?

Počet odpovedí na otázku	16	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 80%
Celkový počet respondentov	20	

Pri tejto otázke sa odpovede respondentov rozdelili presne na polovicu. Šiesti respondenti si myslia, že niektorá z alternatív k regulačnému sandboxu by bola prínosnejšia ako samotný regulačný sandbox. Rovnako šiesti respondenti si

naopak myslia, že prínosnejší by bol regulačný sandbox. Štyria respondenti nevedeli odpovedať a štyria sa k tejto otázke nevyjadrili.

Graf 13 - Považujete niektorú z alternatív opísaných v kapitole 4 (Alternatívy k regulačnému sandboxu) za prínosnejšiu ako regulačný sandbox NBS?

2.3 Alternatívy k regulačnému sandboxu

Otázka 37: Prosím zdôvodnite, prípadne poskytnite informácie o inej alternatíve k regulačnému sandboxu, ktorú považujete za najlepšiu.

Počet odpovedí na otázku	11	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 55%
Celkový počet respondentov	20	

Deviati respondenti bližšie vysvetlili svoju odpoveď na predchádzajúcu otázku. Traja respondenti pozitívne vnímali ako model portugalského Finlabu, tak aj model spolupráce s akcelerátormi. Dva subjekty sa priklonili výlučne k spolupráci s akcelerátormi a jeden respondent preferoval model portugalského FinLabu. Traja respondenti jasne nepodporili žiadnu konkrétnu alternatívu.

2.4 Bariéry zavádzania inovácií a námety na zlepšenie

Otázka 38: Ak by regulačný sandbox ani alternatíva k regulačnému sandboxu neboli zriadené, ako by NBS mohla pomôcť rozvoju inovačného ekosystému v SR?

Počet odpovedí na otázku	16	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 80%
Celkový počet respondentov	20	

Jedným z výsledkov konzultácie môže byť aj rozhodnutie nevytvoriť regulačný sandbox ani jeho alternatívu. NBS preto zaujímalo, ako by mohla iným

spôsobom pomôcť rozvoju inovácií v slovenskom finančnom sektore. Celkovo sa vyjadriilo 16 respondentov a odpovede boli pomerne rozmanité.

Piati respondenti navrhli posilnenie a rozšírenie aktivít inovačného hubu NBS, pričom dvaja z nich odporúčali vyčleniť dedikovaný tím v rámci NBS, ktorý by zabezpečil rýchlejšie poskytovanie odpovedí a stanovísk. Ďalší z týchto respondentov navrhoval, aby sa Inovačný hub NBS priblížil k modelu portugalského FinLabu. Traja respondenti odporúčali zintenzívniť spoluprácu medzi NBS a príslušnými asociáciami. Jeden respondent odporúčal zlepšiť spoluprácu NBS s MIRRI ohľadom technologických tém.

Ďalšie odporúčania sa týkali zlepšenia odbornej spolupráce pri vytváraní legislatívy, obmedzenia diskriminácie inovatívnych firiem na slovenskom trhu a organizovania FinTech konferencií a okrúhlych stolov.

Jeden respondent odporúčal, aby sa NBS vyjadrovala nielen k regulácii, ale aj k technológiám. Ďalší respondent odporúčal znížiť administratívnu náročnosť konaní pred NBS. Objavili sa aj konkrétne pripomienky ako napr. aktualizácia KYC (poznaj svojho klienta) regulácie, ktorá by zjednodušila vzdialené overenie totožnosti klienta prostredníctvom moderných technológií, či vytvorenie rámca pre interakciu dohliadaných subjektov a spoločností, ktoré poskytujú služby súvisiace s kryptoaktívami.

Otázka 39: Čo predstavuje v regulácii finančného trhu, alebo dohľadu NBS najväčšiu bariéru pri zavádzaní inovácií?

Počet odpovedí na otázku	17	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 95%
Celkový počet respondentov	20	

Sedemnást' doručených odpovedí na položenú otázku bolo relatívne rozdielných. Viackrát sa objavili pomerne všeobecné odpovede ako pasivita NBS v oblasti aktívnej podpory inovácii, značná byrokracia, príliš dlhé konania, právna neistota, nejasnosť, komplexnosť a prílišná rigidita regulácie, či nedostatočná harmonizácia regulácie v rámci EÚ.

Konkrétnejšie podnety prišli od respondentov z oblasti kryptoaktív. Dvaja respondenti upozornili na príliš rezervovaný postoj SR voči kryptoaktívam a technológii DLT a z toho vyplývajúcu chýbajúcu národnú právnu úpravu. Ďalšie konkrétne odpovede sa týkali oblasti platobných služieb. Traja respondenti považovali za najväčšiu bariéru pre rozvoj inovácii nemožnosť priameho napojenia do SEPA/TARGET2 systému pre dohliadané subjekty, ktoré nie sú bankami (napr. platobné inštitúcie, inštitúcie elektronických peňazí). Tieto dohliadané subjekty v súčasnosti musia na tento účel využívať infraštruktúru komerčných bánk.

Otázka 40: Máte pripomienku alebo nápad v súvislosti s finančnými inováciami, o ktoré by ste sa chceli v rámci tejto konzultácie podeliť?

Počet odpovedí na otázku	12	Pomer počtu odpovedí na počte respondentov 60%
Celkový počet respondentov	20	

K záverečnej otvorenej otázke prišlo 12 relatívne rôznorodých odpovedí. Viacerí respondenti zhrnuli to najdôležitejšie z predchádzajúcich odpovedí, ako napr. vytvoriť národnú reguláciu kryptoaktív, umožniť priame napojenie na SEPA/TARGET2 systém bez potreby využitia infraštruktúry komerčných bánk, zjednodušenie licenčného konania, zapojiť do riadenia regulačného sandboxu pracovnú skupinu, ktorú by tvorili samotní účastníci sandboxu, testovacia/obmedzená licencia pre účastníkov regulačného sandboxu.

V odpovediach sa však objavili aj nové nápady. Jeden respondent navrhol zriadiť pracovné skupiny tvorené odborníkmi na konkrétne témy, ktoré by štátnym orgánom, vrátane NBS, pomáhali pochopiť nové inovácie a zverejňovali by odporúčania.

Respondent z Českej republiky sa pri tejto otázke vyjadril, že SR pristupuje k finančným inováciám otvorenejšie ako ČR. Zriadenie regulačného sandboxu by tento respondent vnímal ako zásadný signál, že NBS je ochotná viesť s inovatívnymi spoločnosťami dialóg, a preto by následne zvážil zmenu jurisdikcie.

3 Ďalší postup

NBS a CFI vyhodnotia výsledky konzultácie a prediskutujú ich s relevantnými záujmovými združeniami. Po zhromaždení potrebných informácií NBS a CFI posúdia výhody a nevýhody jednotlivých riešení a na základe toho rozhodnú, či bude zriadený regulačný sandbox, prípadne niektorá z jeho alternatív. Pokiaľ sa NBS rozhodne vytvoriť regulačný sandbox, bude zriadený v priebehu roka 2021.